

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/1943-1944-niemiecki-odwet-na-p/186855,Uroczystosci-w-zwiazku-z-80-rocznica-niemieckiej-pacyfikacji-Krzeczowa.html>
12.05.2024, 17:06

Uroczystości w związku z 80. rocznicą niemieckiej pacyfikacji Krzeczowa

25 czerwca 2023 r. w Krzeczowie (pow. myślenicki) odbyły się uroczystości upamiętniające ofiary pacyfikacji miejscowości, którą Niemcy przeprowadzili 20 czerwca 1943 r. Zamordowali wówczas 19 osób.

Po polowej mszy świętej, odprawionej pod przewodnictwem metropolity krakowskiego abp. Marka Jędraszewskiego przy kościele św. Wojciecha w Krzeczowie, dalsze uroczystości z wojskową asystą honorową przeniosły się na cmentarz parafialny. Całość zorganizowali krakowski IPN, wojewoda małopolski i wójt gminy Lubień.

- Musimy mieć świadomość, że ta pacyfikacja wpisywała się w cały ciąg niemieckich zbrodni, które zaczęły się już w roku 1939. Masowych morderstw, wysiedleń, przesiedleń, pozbawiania i niszczenia majątku. [...] Szacuje się, że podczas 650 akcji specjalnych, które Niemcy przeprowadzili w latach 1942-1944, skupili się na 10 tysiącach polskich wsi. 200 z nich zostało w całości lub w części spalonych, 17 tysięcy osób poniosło śmierć – powiedział w swoim wystąpieniu dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

- Zbrodnie niemieckie przeciwko polskiej wsi, zwłaszcza na Zachodzie, są nieznane, ale wierzę w to, że kiedyś zostaną na stałe wpisane w pamięć europejską – dodał dr Musiał wyrażając wdzięczność mieszkańcom Krzeczowa i za kultywowanie pamięci o ofiarach niemieckiej pacyfikacji. Głos zabrali także wojewoda małopolski Łukasz Kmita i wójt Lubnia Kazimierz Szczepaniec. Obecny był m.in. senator Andrzej Pająk.

Podczas uroczystości wręczono odznaczenia państwowe. Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał ks. Piotr Iwanek, Brązowy Krzyż Zasługi – Jan Marszałek, Brązowy Krzyż Zasługi – Teresa Chlebek.

Uroczystości w związku z 80. rocznicą pacyfikacji Krzeczowa. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystości w związku z 80. rocznicą pacyfikacji Krzeczowa. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystości w związku z 80. rocznicą pacyfikacji Krzeczowa. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystości w związku z 80. rocznicą pacyfikacji Krzeczowa. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystości w związku z 80. rocznicą pacyfikacji Krzeczowa. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Niemiecka pacyfikacja Krzeczowa

20 czerwca 1943 r. okupanci przeprowadzili zakrojoną na szeroką skalę akcję pacyfikacyjną, mającą na celu likwidację współpracowników podziemia niepodległościowego w rejonie Krzeczowa. Pretekstem do operacji była działalność konspiracyjna grupy „Juranda”, nieznanego bliżej na tym terenie człowieka, prawdopodobnie związanego z podziemiem narodowym. Osoba ta w krótkim czasie zbudowała w okolicach Krzeczowa, Tenczyna i Łętowni siatkę współpracowników, nie zachowując jednak należytej ostrożności. Zwróciło to uwagę konfidentów niemieckich i celowo wysyłanych w teren agentów-prowokatorów.

Dzięki uzyskanym w ten sposób informacjom Niemcy zaplanowali specjalną akcję przeciw „bandytom”, której nadali kryptonim „Dora”. Wzięło w niej udział prawdopodobnie kilkuset ludzi - nie tylko funkcjonariuszy policji bezpieczeństwa i służby bezpieczeństwa z komisariatów w Zakopanem i Nowym Sączu, ale także

oddziały żandarmerii i Wehrmachtu. Operacją dowodził zastępca szefa Gestapo z Zakopanego - SS-Sturmscharführer Richard Arno Sehmisch.

Okupanci okrążyli Krzeczów o świcie i stopniowo, pod groźbą użycia broni, zaganiali wszystkich mieszkańców do centrum wsi - na plac obok budowanej w tym czasie remizy strażackiej. Po drodze, rzekomo na skutek strzałów, jakie miały paść z jednego z budynków, zaczęto też rozstrzeliwać niektórych ludzi na miejscu. Strzelano też do tych, którzy próbowali uciekać.

Kiedy zgromadzono już wszystkich znalezionych we wsi mieszkańców w jednym miejscu, kazano im położyć się na ziemi, a następnie na podstawie przygotowanych wcześniej list zaczęto brutalne przesłuchania. Zakończyły się one późnym popołudniem, gdy doraźny sąd policyjny skazał na karę śmierci dziewięć osób, wśród nich sołtysa Krzeczowa Jana Rapacza oraz pochodzącego z tej miejscowości ks. Franciszka Czubina. Całą tę grupę odprowadzono na miejscowy cmentarz i tam rozstrzelano. Łącznie w Krzeczowie zginęło tego dnia 19 osób, natomiast trzy następne zastrzelone zostały w pobliskim Tenczynie.